

קא:

עין משפט
נר מצוה

ערכי פסחים פרק עשירי פסחים

מסורת הש"ס

(א) דרש"י: (ט) לא שני
אלא חבית לבית אכל חסיה
לפניה לא כע"ל רש"י,
(ב) (ג) (ד) (ה) (ו) (ז) (ח) (ט)
(י) (יא) (יב) (יג) (יד) (טו) (טז) (יז) (יח) (יט) (כ)
(כא) (כב) (כג) (כד) (כה) (כו) (כז) (כח) (כט) (ל)

הנהגות הב"ח

(א) רש"י: ד"ה דברים וכו'
לחמיהן במקומן כגון
מ"ס: (ב) ר"ה אכל וכו'
לפניה על דעת קביעות:
(ג) ר"ה מדקתני וכו'
דעקידה משמע וכו'
ולבדן תחלה כרס
לחמיהן: (ד) רש"י:
ד"ה כהן יולאין אין
טעוין כרס למפרע כ"ל
ותיבת לחמיהן מתקן:

מוסף רש"י

שינוי מקום, ולא מתקן
והלך לבית אחר והביאו לו
שני: (ב) רש"י: וכו'
שני, מה ש"ן נפשיה
והביאו לו שני אחר טוב מן
האשון, אין צריך
לכרס, כולל פ"ה הנפס
(טו)

א"ל לנכד. שניה על היין: **ממקום למקום.** מבית לעליה: **כדברים**
שלין טעוין כרס לאחריהם. (א) כגון מ"ס או פירות שליין טעוין
כרס חשונה בפני עמלן (א) (כגון שבעת המינים) דודאי כיון דעמד
והלך למקום אחר עמידתו זו היא גמר כעדותו והך כעדות אחריתי
היא וצריך לנכד בתחלה: **אכל דברים**
טעוין כרס לאחריהם במקומן.
לומר כרס חשונה בפני עמלן כגון
שבעת המינים הואיל ולא בירך לאחריהן
ועמד לילך למקום אחר לסעוד על (א)
קביעות הראשון הלך לנכד לאחריהם
כרס אחת על שמייה ולפניהם נמי
אין צריך לחזור ולנכד: **לקביעות קמא**
דדר. לומר על דעת כעדות
הראשונה הוא אולם עכשיו לסיים
כעדותו: **אחד זה ואחד זה.** כיון
שטעוין כרס לאחריהן במקומן כיון
שליין צריכין: **כשפן יולאין אין טעוין**
כרס למפרע. לומר לנכד כרס
של לאחריהן הואיל ועמדיו לחזור: **רבי**
ה"ג כד"א כו' ולא גרס כהן דרבי
יהודה: מדקתני עקרו מכלל כדברים
טעוין כו' דעקידה (א) משמע
משום מהירות חתן וכלה הן נעקרו
אכל אס לא כן עדיין היו צריכין
לעמוד ולנכד כרס שלאחריהם:
מתן

רשב"ם

ואחד שינוי מקום. לכל דבר הנאכל
אס אכל ממנו במקום זה וחזרו ואכלו
במקום אחר א"ל לנכד שניה וכגון
שלא היה לו היסק הדעת ביניהם:
שינוי מקום לנכד. כרס ושמואל
דאמר יד יין לא ילא ומיובתא דרבי
יוחנן: **ה"ג כמחני דבי רב הינן**
כווסין וכו' יסיד רב חסדא וקאמר
משמיה דנפשיה ולא גרס: מחני אסא
למשמיה. ושינוי גמור הוא שכן הוא
שיטת הגמרא להשימיעו האמורה
דבר המפורש בברייתא דזמנין שאין
הכל בקיפין כברייתא וגם האמורה
עמלו ומינין דלא ידע לה להלא
ברייתא עד דמייח ליה סיעתא מיני.
ולפי שר"י דיימי רב חסדא וקאמר
משמיה דנפשיה וטעו לומר מכלל

שחזר בו ממה שאמר למעלה
קושא זו ואינה אלא שני דברים אמר רב חסדא כהיה ברייתא
חדא משמיה דרב הונא וחדא משמיה דנפשיה: **כדברים שליין**
טעוין כרס לאחריהן במקומן. כגון מ"ס או פירות שליין טעוין
כרס חשונה בפני עמלן אלא בורא נפשות רבות הלך א"ל
לנכד במקומן לאחריהן דודאי כיון דעמד והלך למקום אחר עמידתו
זו היא גמר כעדותו והך כעדות אחריתי היא וצריך לנכד בתחלה:
אכל דברים טעוין כרס לאחריהן במקומן. לומר כרס חשונה
בפני עמלן (והלך) צריכין במקומן כגון שבעת המינים דאית דהו
כרס אחת מעין שלש הואיל ולא בירך לאחריהן והלך במקום אחר
לסעוד על דעת קביעות הראשונה הלך לנכד כרס אחת
שמייה ולפניהם נמי א"ל לחזור ולנכד. מהכא שמעינן דהא דתנן
(ברכות דף נ"א:) מי שאלל ושבת ולא בירך ב"ש אומרים כו' ושמעינן
מינה דלכתחלה צריך לנכד במקומו בשבעת המינים מיירי דאיכא
כעין כרס המון כרס אריכתא וחסיונותא מעין שלש: **לקביעות.**
קמא דדר. לומר על דעת כעדות הראשונה הוא אולם עכשיו
לסיים כעדותו. וכו"מ אמאי חסיונותא לרבי יוחנן מהך ברייתא
מיובנתא הא איכא למרזי ברייתא כרס חסדא בשליין טעוין כרס
לאחריהן במקומן ומילתיה דרבי יוחנן בשטעוין והלכך אין צריך
לפרש דבריו יותר מן הברייתא ועוד יודעין היו האמוראין שהשיבו
מקום אינו צריך לנכד אכל הבריה יס להס לפרש כן וכן: **אחד זה ואחד זה.** כיון
שטעוין כרס לאחריהן במקומן כיון ששליין צריכין: **כשפן יולאין אין**
טעוין כרס (ו) לאחריהן למפרע. לומר לנכד כרס שלאחריהן הואיל ועמדיו לחזור:
יהודה: מדקתני עקרו מכלל כדברים טעוין כו' דעקידה (א) משמע
משום מהירות חתן וכלה הן נעקרו אכל אס לא כן עדיין
לעמוד ולנכד כרס שלאחריהן: דאילו לרב חסדא אפילו לא חזרו למקומן אלא גמרו
כעדותן במקום אחר אין צריך לנכד תחלה הואיל ועדיין לא בירך לאחריהן והכא מוכח
דאפילו חזרו למקומן הראשון צריך לנכד תחלה: מתן

אלא בדברים שאין טעוין ברכה לאחריהם במקומן. פירש רש"י
כרסות ודף נ"א:) מי שאלל ושבת ולא
שלש ומה"ט א"ל לנכד במקומן הלך
עמידתו זו היא גמר כעדותו
בתחלה אכל דברים הטעוין

ואחד שינוי מקום א"ל לנכד לברך מתיבי
מקום צריך לברך ישינו יין אין צריך לברך
תיובתא דרבי יוחנן תיובתא יתיב רב אידי
בר אבין קמיה דרב חסדא ויתיב רב חסדא
וקאמר משמיה דרב הונא יהא דאמרת שינוי
מקום צריך לברך לא שנו אלא יומבית לבית
אבין הכי תנינא ל' במתניתא דבי רב הינן
ואמרי ליה במתניתא דבי רב הינן בוותיק
ואלא רב הונא יומביתא קמ"ל רב הונא
ימתניתא לא שמייע ליה ותו יתיב רב חסדא
וקאמר משמיה דנפשיה הא דאמרת שינוי
מקום צריך לברך לא אמרן אלא בדברים
שאין טעוין כרס לאחריהן במקומן אבל
דברים הטעוין ברכה לאחריהן במקומן אין
צריך לברך מאי טעמא לקיבעא קמא דדר
ורב ששת אמר אחד זה ואחד זה צריך
לברך מתיבי יבני חבורה שהיו מסובין
לשנות ועקרו רגליהן לצאת לקראת חתן
או לקראת כלה כשהן יוצאין אין טעוין
ברכה למפרע כשהן חוזרין אין טעוין
ברכה לכתחלה בר"א שהניחו שם זקן
או חולה אבל לא הניחו שם לא זקן ולא חולה
כשהן יוצאין טעוין ברכה למפרע כשהן
חוזרין טעוין ברכה לכתחלה מדקתני
עקרו רגליהן מכלל דבדברים הטעוין
ברכה לאחריהן במקומן עסקינן וטעמא
דהניחו שם זקן או חולה הוא דכשהן יוצאין
אין טעוין ברכה למפרע וכשהן חוזרין
אין טעוין ברכה לכתחלה אבל לא הניחו
שם זקן או חולה כשהן יוצאין טעוין ברכה
למפרע וכשהן חוזרין טעוין ברכה לכתחלה
קשיא לרב חסדא אמר רב נחמן בר יצחק
מאן

שחזר בו ממה שאמר למעלה
קושא זו ואינה אלא שני דברים אמר רב חסדא כהיה ברייתא
חדא משמיה דרב הונא וחדא משמיה דנפשיה: **כדברים שליין**
טעוין כרס לאחריהן במקומן. כגון מ"ס או פירות שליין טעוין
כרס חשונה בפני עמלן אלא בורא נפשות רבות הלך א"ל
לנכד במקומן לאחריהן דודאי כיון דעמד והלך למקום אחר עמידתו
זו היא גמר כעדותו והך כעדות אחריתי היא וצריך לנכד בתחלה:
אכל דברים טעוין כרס לאחריהן במקומן. לומר כרס חשונה
בפני עמלן (והלך) צריכין במקומן כגון שבעת המינים דאית דהו
כרס אחת מעין שלש הואיל ולא בירך לאחריהן והלך במקום אחר
לסעוד על דעת קביעות הראשונה הלך לנכד כרס אחת
שמייה ולפניהם נמי א"ל לחזור ולנכד. מהכא שמעינן דהא דתנן
(ברכות דף נ"א:) מי שאלל ושבת ולא בירך ב"ש אומרים כו' ושמעינן
מינה דלכתחלה צריך לנכד במקומו בשבעת המינים מיירי דאיכא
כעין כרס המון כרס אריכתא וחסיונותא מעין שלש: **לקביעות.**
קמא דדר. לומר על דעת כעדות הראשונה הוא אולם עכשיו
לסיים כעדותו. וכו"מ אמאי חסיונותא לרבי יוחנן מהך ברייתא
מיובנתא הא איכא למרזי ברייתא כרס חסדא בשליין טעוין כרס
לאחריהן במקומן ומילתיה דרבי יוחנן בשטעוין והלכך אין צריך
לפרש דבריו יותר מן הברייתא ועוד יודעין היו האמוראין שהשיבו
מקום אינו צריך לנכד אכל הבריה יס להס לפרש כן וכן: **אחד זה ואחד זה.** כיון
שטעוין כרס לאחריהן במקומן כיון ששליין צריכין: **כשפן יולאין אין**
טעוין כרס (ו) לאחריהן למפרע. לומר לנכד כרס שלאחריהן הואיל ועמדיו לחזור:
יהודה: מדקתני עקרו מכלל כדברים טעוין כו' דעקידה (א) משמע
משום מהירות חתן וכלה הן נעקרו אכל אס לא כן עדיין
לעמוד ולנכד כרס שלאחריהן: דאילו לרב חסדא אפילו לא חזרו למקומן אלא גמרו
כעדותן במקום אחר אין צריך לנכד תחלה הואיל ועדיין לא בירך לאחריהן והכא מוכח
דאפילו חזרו למקומן הראשון צריך לנכד תחלה: מתן

לנכד לנכד דרבי יוחנן סתמא קאמר שינוי מקום אינו צריך לנכד
לפרש דבריו יותר מן הברייתא ועוד יודעין היו האמוראין שהשיבו
מקום אינו צריך לנכד אכל הבריה יס להס לפרש כן וכן: **אחד זה ואחד זה.** כיון
שטעוין כרס לאחריהן במקומן כיון ששליין צריכין: **כשפן יולאין אין**
טעוין כרס (ו) לאחריהן למפרע. לומר לנכד כרס שלאחריהן הואיל ועמדיו לחזור:
יהודה: מדקתני עקרו מכלל כדברים טעוין כו' דעקידה (א) משמע
משום מהירות חתן וכלה הן נעקרו אכל אס לא כן עדיין
לעמוד ולנכד כרס שלאחריהן: דאילו לרב חסדא אפילו לא חזרו למקומן אלא גמרו
כעדותן במקום אחר אין צריך לנכד תחלה הואיל ועדיין לא בירך לאחריהן והכא מוכח
דאפילו חזרו למקומן הראשון צריך לנכד תחלה: מתן

י"א ב מ"י פיר מה'י
כרסות הלכך ג' וכו'
סג' שני מ' טע"ט א"ת
סג' קמא סג' א'
ג' ומ"י סג' ט'
י"ד מ"י סג' הלכך ד
טע"ט סג' סג' ב'

רבינו חננאל

אמר ר' יוחנן אחר שינוי
יין ואחר שינוי מקום אין
צריך לברך. ואיתחב ר"י
וניחה. אמר משמיה דרב
הו"א הא דאמר שני מקום
צריך לברך, לא אמרינן אלא
מ"ס לבית אכל ספנה
לכנה לא. ואסיקנא הכי
תנן לא במתניתא דבי רב
והמתניתין וכו' רב
הו"א מתניתא אלא
לישמינן. אלא כי הא
רב חסדא דאמר שני
מ"ס צריך לברך ברכה
א"ת. לא אמרן אלא
בדברים שאין טעוין
ברכה לאחריהן במקומן.
(א) כל דברים הטעוין
ברכה לאחריהן במקומן
אס הולך למקום אחר וסעס
שם: ע"א. אין צריך שם
לנכד מאי טעמא לקביעה
לנכד. ורב ששת אמר אחר
זה ואחר זה צריך לברך
ברכה במקום שהולך ואחר
כן טעוין שם. ואיתחב
ע"י רב חסדא מ"ס חתניא
ע"י רגליהן לצאת
לקראת חתן וכלה
כשיצאין אין [טעוין]
ברכה למפרע ע"ל מה
ש"כ. וכשתחזרין אין
טעוין ברכה על הפת
בתחלה. כ"דא. כגון
שיצאו שם זקן או חולה
ורגליהן לחזור אליהם. אבל
אס לא הניחו שם ארס
כו'. כשיצאין טעוין
ברכה המון למפרע.
וכשתחזרין טעוין ברכה
הצריח לכתחלה. ורייקין
מדקתני עקרו מכלל
דב"ב שני מין דגן
טעוין ברכה לאחריהן
במקומן עסקינן. ואפילו
כ"דאמר בברך בארזה
מ"ס שנובר, לא אמרן
אלא מי שהחזיק בדרך
שוורו למקום שאכל הוא
סכנה. אבל אס לא החזיק
בדרך. וכ"ש מי שאינו
עומד בדרך שאס"י ביה
מ"י דאמר בברך אלא
במקום שאכל. וטעמא
דהניחו שם זקן או חולה,
אבל לא הניחו שם זקן או
חולה צריך לברך ואע"י
דהר"י לקביעה. קשיא לרב
חסדא.

